

Harmadikok javára történő marasztalás. A Polgári Jog 1930. évfolyamában (73. lap) egy kúriai döntés kapcsán írtam arról a jogi helyzetről, amikor a kártérítésre jogosult a kárösszeg tételei között igényelheti a baleset folytán szükségessé vált szanatóriumi ellátás költségeit is és ő maga a szanatórium ellene e címen fennálló követelését még nem egyenlítette ki. A Kúria az akkor megbeszélt esetben a szanatórium követelésének kifizetlensége dacára a károsultnak a szanatóriumápolás díját is megítélte. Az eset megbeszélése alkalmával reámutattam arra, hogy a teljes érdekhelyzetet — tehát a pervitán kívülálló harmadik érdekeltnek, adott esetben a szanatóriumnak érdekeltységét is szemügyre véve, csak az az egyetlen megoldás elégítheti ki mindegyik érdekeltnek jogos érdekeit, ha a károsultnak megadatik ugyan a jog a kártérítésre kötelezettel szemben a kárigény érvényesítésére, de ez a jog arra korlátozódik, hogy a kártérítésre jogosult az összeg kifizetését ne a saját maga részére, hanem a valóságos jogosult, a szanatórium részére igényelhesse. A rendeltetéses javakról szóló jogászegyleti értekezésemben utaltam a vándorúton levő jogok kategóriájára, amelynek példái gyanánt a fél javára megítélt, de az ügyvéd javára is biztosított költségkövetelést és a kereskedelmi bizományi viszonyban a bizományos személyében keletkező, a materialiter a megbízót illető és a megbízó javára a törvény intézkedése által (K. T. 374. §. 2. bekezdés) bizonyos fokig le is kötött követelést említettem. Jogtechnikailag a jelen esetben nincs szó ily vándorúton levő követelésről, mert hiszen külön-külön jogcímen illeti meg a kárjogosultat és a szanatóriumot a maga követelése. Materialiter azonban a szanatórium követelésének természetszerű fedezetéül szolgál a szanatóriummal szemben fizetésre kötelezett kárjogosultnak a kártevővel szembeni kárigénye. Ugyanez a helyzet, amikor pld. az autótulajdonos baleset ellen biztosítva van és ekkor a biztosítótársaság elleni igény ugyancsak természetszerű fedezete a baleseti károsult kárigényének. A külföldi jog már meg is valósítja a biztosító társaság elleni igénynek a kárjogosult javára való lekötését (ld. Dr. Fonyó György cikkét Kereskedelmi Jog 30. évfolyam).

A harmadik javára szóló marasztalásnak sem magánjogi, sem perjogi akadálya nincs. A tehermentesítési kötelezettség érvényesítése joggyakorlatunkban a harmadik javára szóló marasztalás kérelmezése nélkül történik. Materialiter azonban a tehermentesítési igény érvényesítése — nem érintve a netán megszűnt és csak formailag (nem törlött telekkönyvi bekebelezés) szereplő teherörülésnek ese-

tét; lényegileg egyértelmű azzal, hogy a kötelezett fizesse ki a harmadiknak azt a követelését, amelytől, mint teherből való mentesítést a tehermentesítési kereset szorgalmazza. Csak a gondolatrenyhesség lehet akadálya annak, hogy a harmadik javára kért marasztalás joggyakorlatunkban nem honosodott meg. A Kúria P. VI. 3994/931. számú ítéletével (kihirdetett 1933. márc. 30. napján) helybenhagyta a II-od bíróság ítéletét, amelyben alperesek nem a felperes, hanem a felperes engedményesei javára marasztaltattak a felperes kérelme folytán. A Kúria helyesen utal arra, hogy „a felpereseknek jogi érdekük fűződik ahhoz, hogy az engedményesekkel szemben fennálló tartozásoktól szabaduljanak, az engedményesek javára való közvetlen marasztalás az alperes sérelmével nem járt és ennek akadályául nem szolgálhat az, hogy az engedményesek perben nem állnak az alperessel szemben”. Leonhard kitűnő könyve helyesen fejt ki azt az elvi tételt, amely a mi fenti felfogásunkkal egyezik, hogy a harmadik javára szóló marasztalás kérelmezése a jogosultat elvileg megilleti ha — amely körülményre a Kúria is utal, — a felperesnek jogi érdeke fűződik a harmadikak javára történendő fizetéshez. Remélhető, hogy a Kúria útmutatása nyomán a harmadikak javára szóló marasztalás állandó tétele lesz joggyakorlatunknak. A harmadik javára szóló marasztalás lehetőségének megteremtése úgy a felperesnek, mint ama harmadikaknak tökéletesebb érdekvédelmét jelenti, de a harmadikak érdekvédelmének teljes kiépítése még azt is kívánatossá teszi, hogy adott szükség esetén a felperest a saját javára szóló marasztalási kérelem meg se illesse, hanem egyedül a harmadik javára szóló marasztalás iránt terjeszthesse elő kérelmet, mint ahogyan a bevezetőben említett szanatóriumi ápolási költség esetén egyedül ez az elrendezés az igazságos.

B. S.

„A HT. 80. §. utolsó bekezdésének helyes értelme.“ Igen tisztelt Szerkesztő Ur!*) Nem szokásom a magam állásfoglalása érdekében való akadékoskodás — a „válaszok” és „viszontválaszok” végnélküli sorát tudományos vitában különben is teljesen meddőnek tartom. Hogy most mégis Szerkesztő Urhoz fordulok, annak oka az, hogy a „Polgári Jog” legutóbbi (1932. októberi) számának „A H. T. 80. §. utolsó bekezdésének helyes értelme” című cikkében dr. Tóth György kúriai bírósági úr nem csupán állásfoglalásomat, hanem szerény személyemet is jónak látta belevonni, sőt meg is támadni a vita során.

*) Az itt következő válaszmegjegyzések közlését kötelességünknek tartottuk — a vitában ellenben egyelőre állást foglalni nem kívánunk. A szerk.